

Svoboda
slova

30. listopadu 2024 • ročník 2024 / 2025 • číslo 3

ZŠ Pětka, Vrchlického 22, Šumperk, petka[zavinac]5zssumperk.cz

PĚTKA
Školní časopis
pro žáky, rodiče a pedagogy

Životní moudrost

*Člověk by si měl uvědomit
nejen svou malost,
ale i svou velikost.
Každý náš skutek chvěje vesmírem.
Nebojme se být dobří.*

Zamysleme se nad prostými slovy františkánského bratra Benedikta Holoty, který oslavil 5. srpna 2024 své 102. narozeniny.

Obsah aktuálního čísla

Slova Benedikta Holoty	2
Úvodník	3
Pět roků v žaláři Josef Čapek	3
Erasmus a Barcelona	4
Čtenářská štafeta MČK	6
Babičky čtou dětem ve 4. C	7
Dědeček a babičky čtou dětem ve 4. A	8
Babičky a maminka čtou dětem ve 3. C	9
Zdeněk Svěrák a město Čud ve 4. A	10
Předávání cen v městské knihovně	11
Ekoškola v Hulíně	12
Vrstevnicová hodina	13
Den otevřených dveří v SONSu a 5. A	14
Pasování prvňáčků	16
Pomoc postiženým povodněmi	17
Výtvarná výchova a podzim	18
Výtvarná soutěž na prvním stupni	19
Proč je svoboda slova důležitá?	20
Projev Petra Fialy	21
Z vystoupení Donalda Trumpa	22
Názory žáků na svobodu slova	23
Jaké je to asi v Čudu? Lenka Unzeitigová, 9. B Matěj Nováček, 9. A Viktorie Šmerdová, 9. B	25
Hádka a následná sázka	28
Soutěž pro žáky	32

Redakce:

Š. Fialová, P. Loyan, G. Lešinger,
F. Steiner, D. Wierba, L. Dudek,
A. Bernardová, M. Wierbová,
A. Bahina, K. Mižigarová,
K. Blažková, M. Macháč,
L. Bližňák, ChatGPT

Milí čtenáři,

podzim již pokročil a barevná paleta přírody začíná mít nádech zimního chladu. Stromy ztrácejí své poslední listy a my se pomalu připravujeme na příchod zimy. Snad nás čeká více slunečních dnů než plískanic a vánic. Přidržme se známého pořekadla: „Neexistuje špatné počasí, existuje jen špatné oblečení.“ Nenechajme se ovládnout deštivou náladou a přenesme si do nadcházející zimy letní optimismus.

Nedávno jsme si připomněli svátek: Den boje za svobodu a demokracii. V tomto duchu jsme se rozhodli věnovat aktuální číslo našeho školního časopisu tématu svobody slova. Svoboda vyjadřování je jedním ze základních kamenů demokratické společnosti a hraje klíčovou roli v našich každodenních životech i ve školním prostředí. Umožňuje nám sdílet názory, diskutovat o kontroverzních tématech a učit se jeden od druhého

V tomto vydání najdete názory některých žáků na to, jak vnímají svobodu slova ve škole i mimo ni. Připravili jsme pro vás také několik textů, i polemických, kde se mohou objevit myšlenky, se kterými nemusíte souhlasit, ale přesto mají nárok existovat, být vysloveny. Právo na opačný názor je jedním ze základů svobody slova.

Nezapomněli jsme ani na pravidelné aktuality z dění ve škole a na ukázky povedených žákovských textů..

Doufáme, že vás toto číslo inspiruje k přemýšlení. Svoboda slova je nejen právem, ale i odpovědností nás všech. A pokud máme co říct, nebojme se ozvat.

Přejeme vám příjemné čtení!

Redakce školního časopisu Pětka

Pět roků v žaláři

Josef Čapek – Básně z koncentračního tábora

Pět roků v žaláři už život ztrácím,
stesk, úděs, trýzeň, hnus a ponížení
— ach, pekel chřtán a smrti práh! —
ba ještě, ještě hůř: smrt bez smrti,
život bez žití, probdění v zásvětí
— hrůza v snách bubnuje na poplach —
ba ještě strašnější: ne peklo: válka!
lidé, ne ďáblové! skutečnost, ne sen!
hůř ještě! největší všech zel,
tož nesvoboda, trýzeň nejkrutější.
Bez volnosti už nejsi člověkem,
i sám sobě jsi odumřel
a všeho pozbyl jsi — ne však své touhy,
ni svého stesku ni svých nadějí —.
Ó srdce nahé, zmučené,
ty stání nemáš, vid', což jinak možno?
Nechat' už všeho, všeho jsi se vzdalo,
lásky k domovu nikdy ne!

Erasmus+ a Barcelona

S projektem Erasmus+ jsme navštívili Španělsko, přesněji Katalánsko s krásnou a dechberoucí Barcelonou v období 21. - 26. 10. 2024, kde jsme byli ubytováni v rodinách. Poznali jsme spoustu zajímavých míst např. Sagradu Famílii od světoznámého architekta Antonia Gaudiho, tepající ulici Rambla a na ni postavené krásné měšťanské domy. CosmoCaixa je technické muzeum, kde jsme zažili tropické podnebí a mohli jsme lízat uměle vytvořenou ledovou maxi kostku. Každé dopoledne jsme s barcelonskými spolužáky absolvovali nějaký workshop ve škole. Například jsme dlabali a malovali dýně, jak by ne, když se blížil svátek Halloween. Jejich škola je hodně malinká, i když tam chodí 350 dětí. V Barceloně se totiž šetří místem, a tak tzv. hřiště měly děti přímo na ulici. Nejvíc nás zaujala uzamykatelná průhledná malá skříňka na mobily. Každé ráno děti mobil odevzdají do skříňky a paní učitelka ji zamkne. Pak už nezbývá nic jiného, než se na něj

celý den jen dívat a „tesknit“. Odpoledne nám vymýšlely program děti, u kterých jsme byli ubytováni a snažily se nám vyplnit celý čas až do večera. Počasí nám přálo celý týden, proto jsme se byli koupat i v moři. Všech 7 dnů jsme si moc užili. Z Barcelony si odvážíme spoustu zážitků a nové kamarády.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Erasmus+ a Barcelona

Čtenářská štafeta festivalu MČK

Celá naše třída 3. A vystupovala s programem na akci Město čte knihu. Zaspívali jsme dvě písničky od Zdeňka Svěráka. Nejvíce se nám povedla písnička Hlavně, že jsme na vzduchu. Byli jsme trochu ve stresu, ale pak jsme zjistili, že se nemusíme ničeho bát. Odměnou za krásné vystoupení pak pro nás bylo, že jsme poslouchali čtení z knihy Radovanovy radovánky.

Babičky čtou dětem ve 4. C

V úterý 5. 11. jsme pozvali tři babičky do naší třídy. Přišla babička Kuby Duška, Emmy Chmelařové a babička Kuby Melouna, která učí na naší škole. Přečetly příběhy z knihy Zdeňka Svěráka Radovanovy Radovánky. Četly velmi poutavě, ve třídě panoval klid a příjemná atmosféra. Děti poděkovaly babičkám za to, že si na ně udělaly čas a přišly jim do školy přečíst pěknou knihu. Hodina se všem moc líbila.

Dědeček a babičky čtou dětem ve 4. A

Babičky a maminka čtou dětem ve 3. C

Babičky a maminko, to se vám povedlo!

Slyšet pohádku od Zdeňka Svěráka ve slovenštině, to je pro děti velký zážitek. Ano, opravdu! Pět prarodičů našich třetáků (a jedna maminka) se vystříдалo v předčítání dětem a jedna z babiček přijela dokonce ze Slovenska. Strávili jsme

společně krásné pohodové chvíle. Všem čtenářkám moc děkujeme za jejich odvalu, přednes i vlídné povzbuzení dětí. Můžeme hrdě prohlásit, že jsme společně jako jeden tým 3. C zvládli přečíst celou knihu *Tatínku, ta se ti povedla*.

Zdeněk Svěrák a město Čud ve 4. A

a třetí místo v literární soutěži pro Terezku Hegerovou

Předávání cen v městské knihovně

Výtvarná a literární soutěž festivalu Město čte knihu

Naši ocenění žáci: Tereza Hegerová 4. A, Matyáš Rycko 5. A, Simona Kněžková 3. C, Nela Piatkevičová 5. A, Viktorie Šmerdová 9. B, Lenka Unzeitigová 9. B, Anička Tranová 9. A. Gratulujeme!

Ekoškola v Hulíně

Ke konci listopadu jelo pět ekotýmáků na výzvědy do Hulína. Jejich základní škola už po šesté obhájí titul Ekoškola. Místní ekotýmáci nás provedli celou školou a ukázali nám hlavně jejich super zahradu. Potkali jsme ekotýmy z Hulína, Štípy, Zlína, Otrokovic, Nezamyslic. Hráli jsme

hru Výměna identity. V týmech jsme vymýšleli továrnu - museli jsme ji vyrobit z přírodnin. A příště můžeme pozvat ostatní týmy k nám do Šumperka, protože Ekotým je nejlepší kroužek!

Radek Horníček a Natálie Kalábová

TEREZA

Ekoškola

Vrstevnicová hodina

Paní učitelka T. Rajnošek a pan učitel Z. Rusnák připravili a uskutečnili vyučovací hodinu, kdy proběhl „hravý zeměpis“ s vrstevnicemi v rámci učiva o mapách. Žáci k tomu napsali: „Bylo to

zajímavé. Byly tu takové polystyrénové vrstevnice, které se skládaly na sebe, a vytvořil se kopec. Paní učitelka byla příjemná. Mělo by se to tak dělat ve všech školách.“

Den otevřených dveří v SONSu a 5. A

SONS - Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých

NELA PIATKEVIČOVÁ

Někteří už tam byli, ale my jsme tam byli poprvé a bylo to boží.

Nejprve jsem se rozdělili na skupinky. Naše skupinky byla nejdřív u paní, která se jmenovala Libuška a fenky Simby. Vysvětlovala nám, že bílá hůlka je pro slepé a bílá hůlka s červenými pruhy je pro slepé, kteří k tomu i špatně slyší. Potom jsme šli na střelbu se zavřenýma očima, po které byl ping-pong pro slepé. Poté jsme šli do kuchyně, kde nám paní ukazovala pomůcky, které slepí potřebují do kuchyně. Pak jsme šli k různým lupám a pomůckám na přečtení textu. Hodně mě překvapil psací stroj na Braillovo písmo a mobil pro slepé.

Bylo to moc fajn a doporučuji se tam podívat.

LUISA VOJÁČKOVÁ

SONS je organizace pro slabozraké a nevidomé. Při návštěvě SONSu jsme si mohli vyzkoušet pomůcky pro slepé nebo slabozraké lidi. Měli tam slepeckého pejska. Byla to fenka a jmenovala se Simba. Bylo moc hodná.

Mohli jsme si tam pomoci speciálních brýlí vyzkoušet, jak vidí lidé s různými očními vadami. Vyzkoušeli jsme si i jiné pomůcky pro život slepých a slabozrakých lidí. I slepí lidé mohou používat mobilní telefon se speciálním softwarem. Kuchyňské pomůcky byly ozvučené nebo udělané přímo pro slepé lidi.

Nejvíce se mi líbila fenka Simba.

BEÁTA ŠEVČÍKOVÁ, VALERIA HELDESOVÁ

Ve středu 13. 11. jsme v 9:45 šli do organizace SONS. Když jsme přišli, zdvořile nás uvítali. Poté jsme se rozdělili do tří skupin po sedmi a začali jsme prozkoumávat zdejší prostředí. Skupina, ve které jsme byly s kamarádkami, si šla vyzkoušet střelbu poslepu na elektronický terč. Spočívalo to v tom, že jsme pistolí, která měla místo nábojů laser, stříleli poslepu na terč, a kdo byl nejbližší středu, vyhrál. Řídili jsme se podle zvuku - když jsme byli blízko středu, začalo to pískat.

Poté jsme navštívili druhé stanoviště, kde byla slepá paní se svým vodícím pejskem - fenkou Simbou. Simba poslouchala úplně na všechno a navíc bylo hodná a přátelská. Paní nám ukázala, jak funguje Braillovo písmo, psací stroj, kde se píše Braillovým písmem a také její telefon, který má program přesně pro slepé lidi. Měla také aplikaci, která uměla popisovat fotky. Až jsme odcházeli od paní, mohli jsme si Simbu pohladit.

Přesunuli jsme se na třetí stanoviště, kde nám ukázali věci, které jsou určené přímo pro slepé a slabozraké. Mohli jsme si vyzkoušet brýle, které znázorňovaly, jak přibližně vidí slepí a slabozrací lidé. Nakonec se s námi rozloučili a odešli jsme zpátky do školy.

Den otevřených dveří v SONSu a 5. A

SONS - Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých

ANNA HŮLKOVÁ
JOSEFA SKOUMALOVÁ

Pomáhají slabozrakým,
také slepým, nevidomým.

Mají psy
a také tyč.
Když jdeš přes přechod,
dávej pozor nebo křič.

Před přechodem d'ubky jsou,
pro slepé tu zůstanou.

Mají vlastní abecedu,
Braillovo písmo.
Umí s tím číst
a taky psát,
malovat a taky hrát.

I když jsou slepí,
můžou se radovat.

I když jsou slepí a nic nevidí,
jsem ráda, že jim nikdo nekřivdí.

MATYÁŠ RYCKO

Jaké je to slepým být?
Asi je to těžké mít.
Nevidíte lidi, auta,
ani svého kluka Ota.
Proto ale mají
pejska na pátrání.
Mají i svoji hůl
a s ní obejdou kůl.
Jak ale něco čtou?
Jednoduše tečkujou.
Braillovo písmo je jak abeceda,
můžete napsat třeba slovo Eda.
Myslím, že už jsem toho řekl dost,
jdu se podívat na Karlův most.

Pasování prvňáčků

Pomoc postiženým povodněmi

Předání darovacích certifikátů a financí postiženým povodněmi v České Vsi.
Děkujeme dárcům.

Výtvarná výchova a podzim

Výtvarná soutěž na prvním stupni

Proč je svoboda slova důležitá?

Hlavní myšlenky díla *Areopagitika* od Johna Milтона

Připomeňme si dílo s názvem *Areopagitika*, které napsal anglický básník a spisovatel John Milton už v roce 1644. Možná si říkáte, proč bychom se měli zabývat tak starým textem. Věřte, že myšlenky, které Milton ve svém díle rozvíjí, jsou dodnes velmi aktuální a důležité.

O čem je *Areopagitika*?

Areopagitika je vlastně řeč, kterou Milton napsal na obranu svobody slova a tisku. V jeho době byla v Anglii zavedena cenzura. To znamenalo, že každá kniha nebo tiskovina musela být před vydáním schválena vládními úředníky. Pokud se jim obsah nelíbil, kniha nesměla vyjít.

Hlavní myšlenky díla

Svoboda slova jako základní právo: Milton věřil, že každý člověk má právo svobodně vyjadřovat své názory. Bez svobody nemůže společnost správně fungovat.

Cenzura brzdí pokrok: Podle Milтона cenzura brání šíření nových myšlenek a objevů. Když se omezuje, co lidé mohou číst nebo slyšet, společnost stagnuje a nemůže se učit z nových poznatků.

Důvěra v lidský rozum: Milton byl přesvědčen, že lidé jsou schopni sami rozlišit mezi dobrým a špatným. Neměli bychom chtít, aby za nás rozhodovali druzí, co je pro nás vhodné.

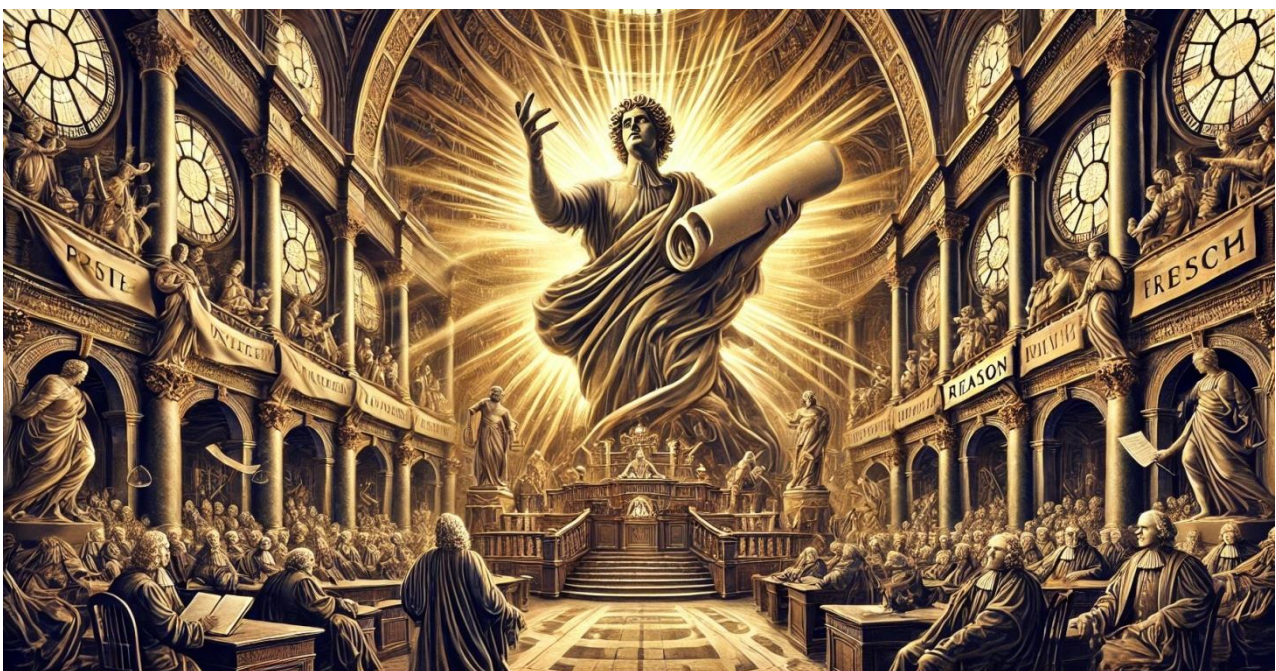
Diskuse vede k pravdě: Otevřená výměna názorů a debatování jsou podle Milтона cestou k nalezení pravdy. Když si lidé mohou navzájem sdílet své myšlenky, společnost se může učit a zlepšovat.

Proč je to důležité i dnes?

Dnes se setkáváme s otázkami, které Milton ve své *Areopagitice* řešil. Svoboda slova a tisku je stále aktuální téma, zejména v době internetu a sociálních sítí. Diskutujeme o tom, co je přijatelné sdílet, jak bojovat proti dezinformacím a jak chránit právo na svobodný projev.

Závěr

John Milton ve své *Areopagitice* obhajuje myšlenku, že svoboda slova je nezbytná pro zdravou a prosperující společnost. Jeho argumenty nám připomínají, jak důležité je naslouchat různým názorům a nebát se otevřeně diskutovat. Zároveň budme ve střehu, neboť otevřená a tolerantní společnost není samozřejmostí.

Polemika

Petr Fiala o nabyté svobodě před 33 lety

Uvítací projev na mezinárodní konferenci „Ruská hybridní válka proti demokratickému světu“, kterou spolupořádal Ústav pro studium totalitních režimů 16. – 18. 11. 2022

„Vážení hosté, dámy a pánové, slavíme dnes skutečný svátek české demokracie. 17. listopad 1989 nám vrátil svobodu. Již 33 let máme svůj osud ve svých rukou. Včera jsem měl příležitost setkat se s profesorem Timothy Gartonem Ashem, který tuto konferenci také navštívil. Profesor Garton Ash sledoval události roku 1989 ve střední Evropě na vlastní oči. Tato zkušenost ho vedla k tomu, že tento rok nazval „annus mirabilis“ – rokem zázraků. Tento termín si budu vždy spojovat s naší historickou transformací. Sametová revoluce byla opravdu zázrak – a to se nezměnilo ani po tolika letech.

Bylo zázrakem, že se sovětské impérium ve východní Evropě rozpadlo bez násilí. A této příležitosti jsme se chopili. Zpočátku nebylo jisté, zda nás cesta ke standardní demokracii neodradí. Překvapivě rychle jsme obnovili naše demokratické instituce a připojili se k rodině západních demokracií, přestože naše demokratické tradice byly po desetiletí přerušeny. To vše byla pro střední a východní Evropu zcela nová zkušenost. Tato cesta samozřejmě není u konce. Jdeme stále kupředu. A proto je každé výročí listopadu 1989 výzvou. Každý rok se o něm vedou vášnivé debaty – o tom, kam nás zavedlo a jak se změnila naše očekávání. Někdy se dokonce ozývají hlasy, že sametová revoluce byla zklamáním. Spásu bychom podle nich měli hledat spíše mimo svět liberální demokracie, ve sféře našeho nepřítele.

To není náhoda. Propagací škodlivých narativů v naší společnosti se Rusko snaží zneužít naši demokracii a obrátit ji proti nám. Moskvu svoboda dráždí. Cítí se nejistí, pokud jde o sílu férové diskuse, a chtějí ji poškodit všude, kde to jde. Takto jsme napadáni každý den. Ne tanky

a raketami, ale sofistikovanými nástroji hybridní války. A moje odpověď zní NE. Víme, kdo jsme. Víme, jaké hodnoty stojí za to hájit. A my si nenecháme vzít naši demokracii – ani její nejdůležitější svátek.

Dámy a pánové, odolnost naší demokracie závisí na nás. Lidé musí pochopit její cenu a nesmí váhat se za ni postavit. A díky našim historickým zkušenostem bychom takové nebezpečí měli snadno rozpoznat a čelit mu. Instituce, které se věnují uchování historické paměti a které tuto konferenci spolupořádají, k tomu významně přispívají. Rádi bychom zdůraznili jejich roli. Naše vláda se je zavázala systematicky podporovat. Tuto podporu jsme deklarovali v našem programovém prohlášení. Patří také mezi priority našeho předsednictví EU. Instituce historické paměti posilují naši demokracii a udržují její odolnost v těžkých dobách. Společně můžeme bojovat proti falšování historie, překrucování skutečnosti a šíření lží.

Dámy a pánové, v zázraky bychom měli věřit, ale rozhodně bychom na ně neměli spoléhat. Pečujme raději o svou paměť, která je předpokladem naší svobody a demokracie, a bychom ji už nikdy neztratili.“

Polemika

Z vystoupení Donalda Trumpa na konferenci CPAC k prvnímu výročí invaze na Ukrajinu (konec února 2023), TV Forbes Breaking News

„Třetí světová válka nikdy nebyla tak blízko, jako je teď. Potřebujeme vyčistit Bílý dům od všech válečných štváčů a globalistů z American last a deep state, z Pentagonu, z ministerstva zahraničí a průmyslového komplexu národní bezpečnosti. Jedním z důvodů, proč jsem byl jediným prezidentem za celé generace, který nezačal válku, je, že jsem byl jediným prezidentem, který odmítl katastrofické rady mnoha washingtonských generálů, byrokratů a takzvaných diplomatů, kteří vidí jen to, jak nás dostat do konfliktu, ale neví, jak nás z něj dostat. Po celá desetiletí jsme měli tytéž lidi, jako je náměstkyně ministra zahraničí Victorie Nulandová a mnoho dalších jí podobných, posedlé tlačením Ukrajiny do NATO, nemluvě o podpoře povstání na Ukrajině ze strany ministerstva zahraničí. Tito lidé již dlouho usilují o konfrontaci podobně jako v případě Iráku a dalších částí světa, že nyní balancujeme na hraně třetí světové války. A mnoho lidí to nevidí, ale já to vidím, a v mnoha věcech jsem měl pravdu. Všichni říkají, že Trump měl ve všem pravdu.

Nic z toho nijak neomlouvá nehoráznou a strašlivou invazi na Ukrajinu před rokem, která by se nikdy nestala, kdybych byl vaším prezidentem. To ani náhodou! Znamená to však, že se tady v Americe musíme zbavit zkorumpovaného globalistického establishmentu, který po desetiletí zpackal všechna důležitá zahraničně-politická rozhodnutí. A to včetně prezidenta Bidena, jehož vlastní lidé o něm říkají, že nikdy neudělá dobré rozhodnutí, pokud jde o pohled na jiné země a pohled na války. Musíme je nahradit lidmi, kteří podporují americké zájmy.

Za čtyři roky v Bílém domě jsme udělali neuvěřitelný pokrok v tom, že jsme odložili stranou kontingent American last a přivedli svět k míru. A nyní se chystáme tuto misi dokončit. Ministerstvo zahraničí, Pentagon a instituce

národní bezpečnosti budou na konci mé vlády zcela jiné. Vlastně od začátku mé vlády to bude úplně jiné místo a bude se dařit věci dělat tak, jako jsem to dělal já před čtyřmi lety. Nikdy jsme se neměli tak dobře. Také zabráníme lobbistům a velkým dodavatelům v oblasti obrany, aby tlačili naše vysoké vojenské a národně-bezpečnostní představitele ke konfliktu jen proto, aby je po odchodu do důchodu odměnili lukrativními místy, kde dostanou miliony a miliony dolarů.

Podívejte se na globalistické válečné sponzory, kteří podporují naše protivníky. To proto, že jsou kandidáty války. Já jsem prezident, který přináší mír, a to mír prostřednictvím síly. Existoval důvod, proč jsme neměli žádný konflikt, existoval důvod, proč jsme se nedostali do války. Bylo to proto, že nás ostatní země respektovali. To je velký důvod. Nechtěli si zahrávat se Spojenými státy a teď se nám smějí. Správným vedením bychom mohli ukončit konflikt na Ukrajině do 24 hodin. Na konci mého dalšího čtyřletého období budou všichni váleční štváči, podvodníci a zkrachovalci ve vysokých funkcích naší vlády pryč. Budeme mít novou skupinu kompetentních představitelů národní bezpečnosti, kteří budou věřit v obranu životních zájmů *Ameriky nadevše*.“

Názory žáků

1) Co si myslím o pojmu „svoboda“

2) Co je „svoboda slova“

Ondřej Klimeš, 9. A

1) Svoboda je jedno ze základních práv (v ČR) a je to svoboda slova, svoboda např. náboženství (můžeme věřit, čemu chceme), svoboda projevu či názoru a taky samozřejmě svoboda pohybu (můžeme jít tam, kam chceme - historicky ale svoboda nebyla vždy samozřejmostí, např. během druhé světové války byli Židé zbavováni svobody - nesměli chodit do parků, kin nebo se volně pohybovat po městech apod.). Také se mi jen mimochodem vybavil prezident Ludvík **Svoboda**.

2) Svoboda slova znamená, že můžeme říkat svoje názory, říkat svoje nápady a nikdo nás za to nemůže zavřít (typický příklad - cenzura a tvrdé tresty v komunistických/socialistických státech jako KLDŘ, Rusko apod. nebo komunisté v ČSR). Je jedním z nejdůležitějších znaků demokracie, protože umožňuje otevřenou diskusi, sdílení informací. Svoboda slova ale neznamená, že můžeme říkat cokoliv bez následků. Nenávistné či vulgární projevy, šíření dezinformací nebo

podněcování k násilí jsou ve většině demokratických zemí postihovány zákonem.

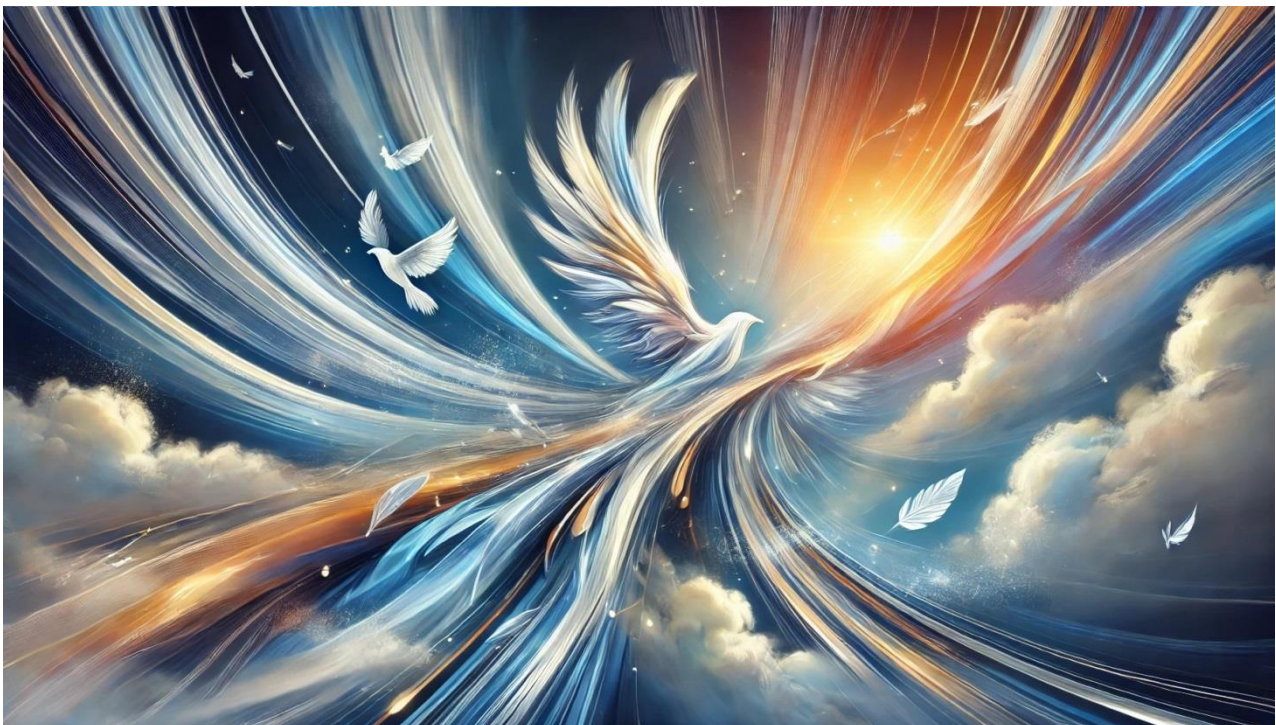
Anička Tranová, 9. A

1) Svoboda je pro mě jedním z nejdůležitějších hodnot, protože umožňuje jednotlivcům jednat podle vlastních přesvědčení a tužeb. Je to schopnost rozhodovat o svém životě, vyjadřovat se, volit si cesty, které nás naplňují, a zároveň zodpovědnost za naše činy vůči ostatním.

2) Svoboda slova je právo jednotlivce vyjadřovat své názory, myšlenky a pocity bez strachu z cenzury, trestu nebo zasahování ze strany státu nebo jiných autorit.

Pavel Matis, 9. A

1) Svoboda je důležitá věc a těžce se bez ní žije. Když ji nemáte a jen vám někdo rozkazuje, tak vás to psychicky ničí a změní vás to. Většina lidí by si bez ní nedokázala představit život. Svoboda může

být odňata třeba za spáchání trestného činu tím, že půjdete do vězení.

2) Díky svobodě slova se můžeme vyjadřovat svoje myšlenky např. ústně, písemně, prostřednictvím médií nebo umělecky bez cenzury. A taky můžeme zveřejňovat, co chceme. Můžeme získávat a šířit informace bez zásahů státu. Je to taky dost důležitá věc.

Amálie Štefečková, 9. A

1) Svoboda má hodně významů, ale podle mě ne každý ví, co to svoboda je a co můžeme za svobodu považovat. Já si myslím, že svoboda znamená rozhodovat se a jednat podle své vlastní vůle.

2) Svoboda slova nebo projevu je právo vyjadřovat své názory a myšlenky bez ohledu na to, zda se tak děje ve veřejném nebo soukromém prostoru.

Tomáš Verner, 9. B

Svoboda podle mě znamená, že si můžu dělat věci podle svého, ale nesmím tím ostatním ubližovat. Třeba můžu říct, co si myslím, ale nemůžu někomu nadávat. Přemýšlel jsem, jaké to asi bylo dřív, když svobodu lidé neměli. Třeba za komunismu

nemohli volně cestovat nebo říkat svůj názor.

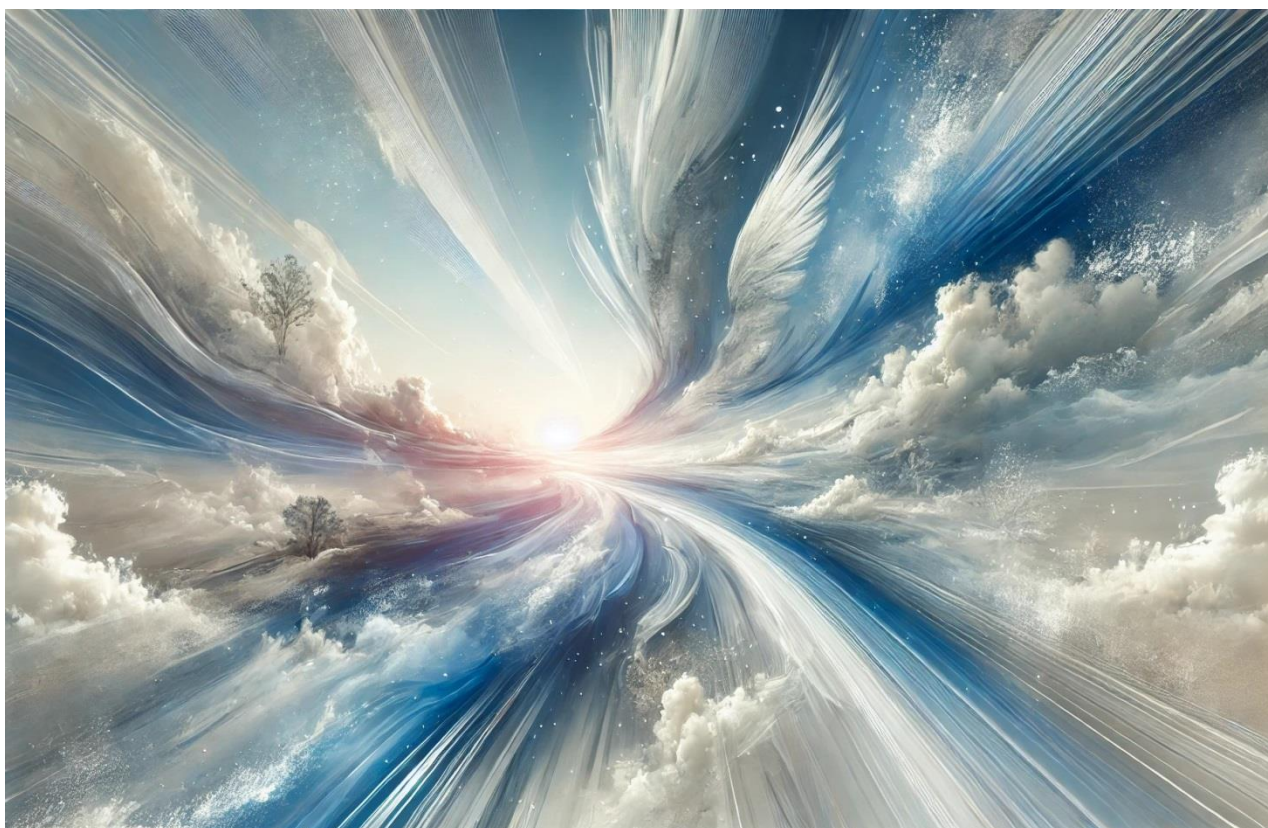
Dnes to máme jinak, a myslím, že bychom si toho měli vážit.

Pro mě svoboda znamená, že můžu být sám sebou. Ale taky vím, že když se svobodně rozhodnu, musím přijmout následky svého rozhodnutí.

Lenka Unzeitigová, 9. B

1) Svoboda je pro mě pocit, že mám možnost rozhodovat o svém životě, své budoucnosti a jednat podle mě a mých přesvědčení. Je to schopnost svobodně vyjadřovat své názory, jednat podle svého uvážení a mít kontrolu nad vlastními činy, aniž bych byl omezován cizími lidmi. Svoboda pro mě také znamená odpovědnost vůči sobě a ostatním, protože pravá svoboda musí respektovat práva a svobody druhých.

2) Svoboda slova je právo, které zaručuje možnost vyjadřovat své názory a přesvědčení bez obav cenzury nebo trestu. Toto právo je klíčové pro demokracii, protože umožňuje otevřenou diskusi, kritiku vlády a různých institucí a podporuje rozmanitost názorů. Nicméně v svobodě slova existují hranice, například v případě šíření nenávisti, lží nebo podněcování násilí, které mohou ohrozit veřejný pořádek a bezpečnost.

Příspěvky do soutěže Město čte knihu

Jak to vypadá v Čudu?

Lenka Unzeitigová, 9. B

Čud je tajemné místo, které se nachází mimo náš běžný svět. Je to místo, kam mizí všechny předměty, které se nám v životě záhadně ztrácejí, a my je už nenajdeme.

Pojďme společně nakouknout do Čudu. První, co zde uvidíte, je obrovská hora složená z jednotlivých ponožek. Jsou to všechny ty ponožky, které se kdy ztratily v pračkách po celém světě. Vedle ní se tyčí věž z klíčů - od domovních přes automobilové až po ty záhadné, u kterých si už nikdo nepamatuje, k čemu vlastně byly. V Čudu najdete jezero plné propisek a tužek, které zmizely ze školních lavic a z pracovních stolů. Na jeho břehu rostou stromy, na nichž místo listů visí všechny naše ztracené sluneční brýle. Ulice v Čudu jsou dlážděny ztracenými mincemi a mezi nimi se proplétají řeky ztracených sluchátek. Mosty přes řeky jsou tvořeny z mobilních telefonů všech značek. Ano, i z těch jablečných. Domy jsou postaveny z knih, které si lidé půjčili

v knihovnách, ale zapomněli je vrátit. V parcích Čudu si hrají ztracená domácí zvířata a létají tam balónky, které uletěly dětem. Na každém rohu najdete stojany plné deštníků, které lidé zapomněli na nádraží, v restauracích a autobusech.

Jako stíny se v Čudu míhají ztracené vzpomínky, myšlenky a zapomenuté sny.

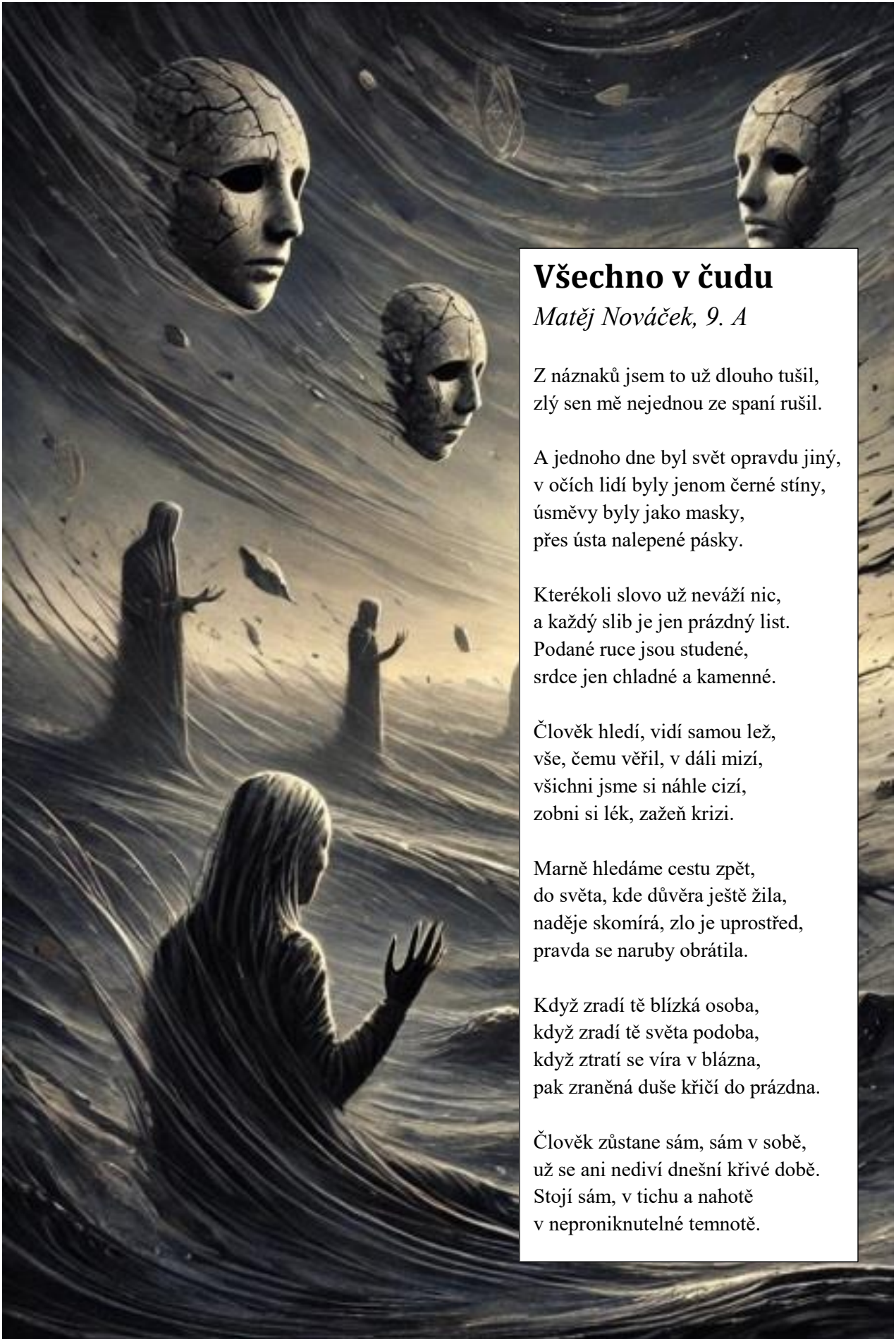
A jak se dostat do Čudu?

Dostat se do Čudu není snadné. Musíte být velmi roztržití a zapomětliví. Začněte tím, že budete často pokládat věci na neobvyklá místa. Nechejte klíče v lednici nebo hodinky v květináči či boty v mikrovlnné troubě. Čím víc věcí ztratíte, tím blíže jste Čudu. A potom jednoho dne, když budete hledat něco opravdu důležitého, možná ucítíte jemné zašimrání na špičce nosu. To je znamení! Zavřete oči, třikrát se otočíte dokola, dvakrát vyskočíte a jednou tlesknete a představíte si místo plné všech vašich ztracených věcí. Nezapomeňte zatnout zuby. Když oči otevřete, možná se ocitnete v Čudu, obklopeni vším, co jste kdy ztratili.

Ale pozor! Z Čudu se velmi těžko odchází. Možná se stanete další ztracenou věcí v tomto podivuhodném světě. Tak buďte opatrní na svých cestách do Čudu!

Všechno v čudu

Matěj Nováček, 9. A

Z náznaků jsem to už dlouho tušil,
zlý sen mě nejednou ze spaní rušil.

A jednoho dne byl svět opravdu jiný,
v očích lidí byly jenom černé stíny,
úsměvy byly jako masky,
přes ústa nalepené pásky.

Kterékoli slovo už neváží nic,
a každý slib je jen prázdný list.
Podané ruce jsou studené,
srdce jen chladné a kamenné.

Člověk hledí, vidí samou lež,
vše, čemu věřil, v dáli mizí,
všichni jsme si náhle cizí,
zobni si lék, zažeň krizi.

Marně hledáme cestu zpět,
do světa, kde důvěra ještě žila,
naděje skomírá, zlo je uprostřed,
pravda se naruby obrátila.

Když zradí tě blízká osoba,
když zradí tě světa podoba,
když ztratí se víra v blázna,
pak zraněná duše křičí do prázdna.

Člověk zůstane sám, sám v sobě,
už se ani nediví dnešní křivé době.
Stojí sám, v tichu a nahotě
v neproniknutelné temnotě.

Čud – místo, kam všichni patříme

Viktorie Šmerdová, 9. B

Tam, kde slunce vychází až k večeru, a hvězdy nejdou vidět za mraky, se rozprostírá Čud.
 Tam, kde den se proměnil v noc, a noc je prostoupena tísnivou mlhou, je prostor Čud.
 V Čudu každý padá do prázdnoty a nikdy se nedostane zpět.

V Čudu, tam nikdo nechce být, protože malý, zlý a ohavný tvor ho okrade.
 Čudník se ta bytost nazývá.

V Čudu, tam jsou stíny vyšší než hory,
 a vzduch je těžký jako olovo,
 tam se tvorové potulují bez cíle a směru, neboť jim není pomoci.

Čud se jmenuje tento svět a popisovat bychom ho mohli dlouhý čas,
 ale jen těžko si dokážeme představit místo tak ohavné, plné samoty a zrady.

V Čudu není žádná svoboda, takřka žádné světlo, a každé ráno přichází bez radosti.
 Je to místo, kde je vše navždy ztraceno.
 Tam v Čudu, v srdci temnoty a beznaděje,
 kde každý krok je bojem o přežití,

se plouží různé nechutné potvory zatím bez nás, bez lidí.

Náš svět je proti Čudu nádherný,
 i když my lidé, jej neustále ničíme svou nafoukanou existencí.

Neubližujme našemu světu nebo nám to jednou oplatí.

Nevím, co se přesně stane.

Třeba nás mimozemšťané sní jako jednohubku, nebo přijde velké zemětřesení.

Je mi líto, že já, jen pouhý člověk, si dostatečně nevážím krásy naší planety Země.
 Možná kvůli tomu píšu svou báseň – nebo je to jen pouhý úkol od mého učitele.

I přes to všechno ráda jsem, že mám své úžasné psy, že mohu jít na procházku do lesa, kde žije spousta krásných a ne tak špatných tvorů, jako jsem já i ty.

Však já vím, že Země si s námi poradí, pořádně s námi zatočí,
 a bude mít od nás lidí svatý klid. A my, nevděční lidé, skončíme v Čudu.

Ano, Čud je pro Zemi naděje, jak být znovu svobodná, a ne tak strašně moc zničená.

Kdo ví, jestli to bude za rok, za dva nebo za milion let, já však vím, že se to stane.

Čud si nás jednou najde.

Zaručené informace o stavu našeho školství

Základní škola Koule

Hádka a následná sázka

Ministr školství seděl ve své luxusní kanceláři, zíval, dloubal se v nose a zíral na hromadu papírů, které se mu kupily na stole. Pak dostal chuť chvíli pracovat, což se mu stávalo už jen zřídka. „Tak co tu máme dnes?“ zamumlal si pod vousy a otevřel první spis. Jeho obličej se zachmuřil. „Čeští žáci tloustnou, sedí jen u počítačů a nechtějí sportovat,“ četl nahlas. Zavolal své poradce a ukázal jim zprávu.

„Kolegové, musíme něco udělat. Volby se blíží a potřebujeme získat body u voličů. Jak to vyřešíme?“ zeptal se a pohledem přejížděl po tvářích svých spolupracovníků.

„Možná bychom mohli spustit nějakou kampaň na podporu sportu,“ navrhl jeden.

„To je příliš nákladné,“ odmítl ministr. „Chci něco rychlého a efektního, co nás nebude nic stát, ale

udělá to dojem.“

Mezitím v malém moravském městečku na tamní základní škole známé pod jménem Koule vypukla vášnivá debata mezi učitelem tělocviku, panem Hopsalem, bývalým mistrem republiky v běhu, a zástupcem ředitele, panem Bláhou. Byl to pozoruhodný pohled na ty dvě hádající se postavy. Na učitele Hopsalovi nebylo nic až tak zvláštního. Měl štíhlou a vysportovanou postavu, jaká se u učitele tělocviku předpokládá. Zato zástupce trpěl značnou nadváhou. No, řekněme si pravdu. Byl tlustý jako výstavní dýně, která získala minulý rok první cenu při halloweenské výstavě v Pensylvánii. Byl tak tlustý, že o přestávkách ucpával svým břichem školní chodby a způsoboval zmatek v řadách žáků. Byl tak tlustý, že se díky němu školní budova propadala každý rok o tři

centimetry hlouběji do země. Zlí jazykové tvrdili, že by mohl být logem školy Koule.

Předmětem sporu obou pánů byla barva nových školních sportovních triček.

„Modrá je barva dynamiky a pohybu!“ prolašoval pan Hopsal.

„Ale zelená uklidňuje a podporuje soustředění,“ oponoval pan Bláha.

„To je nesmysl! Modrá je jasná volba!“

„Ne, zelená!“

Hádka nabírala na intenzitě a argumenty se stávaly čím dál bizarnějšími.

„Modrá barva prudce zvyšuje srdeční tep a způsobuje komatózní stavy!“ přesvědčivě tvrdil zástupce Bláha.

„Zelená přitahuje hmyz a děti budou pokousané!“ kontroval tělocvikář Hopsal.

„Modrá barva vyvolává agresivitu u psů. Psi kousnutí je horší než štípanec od komára. Viděl jste někdy vyceněné psí tesáky? Jsou velké a ostré! A komár nemá zuby, pane!“ sípal Bláha.

Pan Hopsal cítil, že ztrácí půdu pod nohama, protože v duchu připustil, že komár asi opravdu nemá zuby. Rozhodl se tedy pro poslední krok. Zničit soupeře jedním rázným úderem.

„Dobrá, pane kolego! Rozsekneme to jako praví muži. Vyzývám vás na závod v běhu na sto metrů! Kdo vyhraje, rozhodne o barvě triček!“

Pan Bláha zbledl. „Ale... to není fér. Já nejsem běžec.“

„Snad si nevěříte? Nebo se bojíte?“

To už se kolem nich začali shromažďovat žáci i učitelé. Pod tlakem okolí neměl pan Bláha na vybranou. „Přijímám vaši výzvu,“ prohlásil odhodlaně.

Zpráva o sázce se rychle rozšířila po celé škole. Žáci i učitelé uzavírali sázky na vítěze. Většina samozřejmě favorizovala pana Hopsala. Zástupce Bláha se stal terčem nejrůznějších žertů. Na nástěnce se objevily karikatury, které ho zobrazovaly v běžeckém úboru, jak se marně snaží doběhnout želvu a právě ho předbíhá šnek.

Pan Bláha se cítil zahanbený. „Musím něco udělat,“ řekl si a rozhodl se začít trénovat. Ale po prvních deseti metrech běhu mu vždy došel dech. Zkoušel různé diety, ale marně. Ani drastická změna jídelníčku, kdy snížil dávku ze svých obvyklých padesáti řízků denně na čtyřicet, nepřinesla změnu. Zbylých deset řízků do sebe totiž stihl hladově nasoukat v noci. Nakonec se uchýlil k různým bizarním plánům, jak závod vyhrát. Přemýšlel o použití skateboardu, nebo dokonce o najmutí dvojníka, ale všechno to bylo příliš riskantní.

Nastal den závodu. Školní hřiště bylo plné diváků. Atmosféra byla slavnostní, jako by se konaly olympijské hry. Pan Hopsal se rozvíčoval a sebevědomě se usmíval. Pan Bláha stál na startu, nervózní a zpocený.

„Na místa! Připravit se! Start!“ Zazněl výstřel.

V tom okamžiku se za panem Bláhou objevil školník Koudelka se šibalským úsměvem a nenápadně zapíchl dlouhý špendlík do naducané zadnice nebožého zástupce. Pan Bláha hlasitě zařval a vystřelil vpřed s nečekanou rychlostí jako splašený kůň. Diváci zalapali po dechu.

Po několika metrech však zakopl o vlastní nohu a padl k zemi. Ale místo aby zastavil, jeho tělo se díky své obrovské tloušťce, měkkosti a poddajnosti svinulo do tvaru koule a řítilo se vpřed. Rozkmitané špeky dokonce zvyšovaly rychlost tohoto podivného tělesa. Zástupce Bláha prosvištěl jako blesk kolem překvapeného tělocvikáře Hopsala, který zůstal stát s otevřenými ústy. Pan Bláha se dokutálel až do cíle, zastavil se o fotbalovou branku, ze které zůstaly jen třísky, a vyhrál závod.

Publikum propuklo v nadšený potlesk. Nikdo nemohl uvěřit tomu, co právě viděl. Pan Bláha byl hrdinou dne. Novináři, kteří se o souboji dozvěděli, napsali oslavné články o jeho nečekaném vítězství. Tyto články se dostaly až na stůl ministra školství. „To je ono!“ vykřikl ministr. „Toho muže musíme využít pro naši bleskovou a hlavně lacinou kampaň. Ukážeme, že i učitelé jdou příkladem!“ Ministr se rozhodl navštívit základní školu Koule osobně a vzal s sebou televizní štáb. Před školou ho přivítal slavnostní písní dav žáků s transparenty.

Když však ministr spatřil pana Bláhu, zůstal ohromen a zcela vykolejen. Něco tak tlustého v životě neviděl. „To je on?“ zašeptal ke svým poradcům. „Ale vždyť... no, je poněkud... nestandardní postavy.“

„Pane ministře, už běží kamera,“ upozornil ho režisér.

Ministr se marně snažil zachovat klid, jelikož se mu přímo před očima vlnilo Bláhovo břicho velikosti XXXXXL a vyvolávalo mu mořskou nemoc.

„Pane Bláho, gratuluji vám k vašemu úspěchu. Jste inspirací pro nás všechny,“ začal nejistě.

„Děkuji, pane ministře,“ usmál se zástupce Bláha a něžně říhl. Vrátil se totiž právě z oběda.

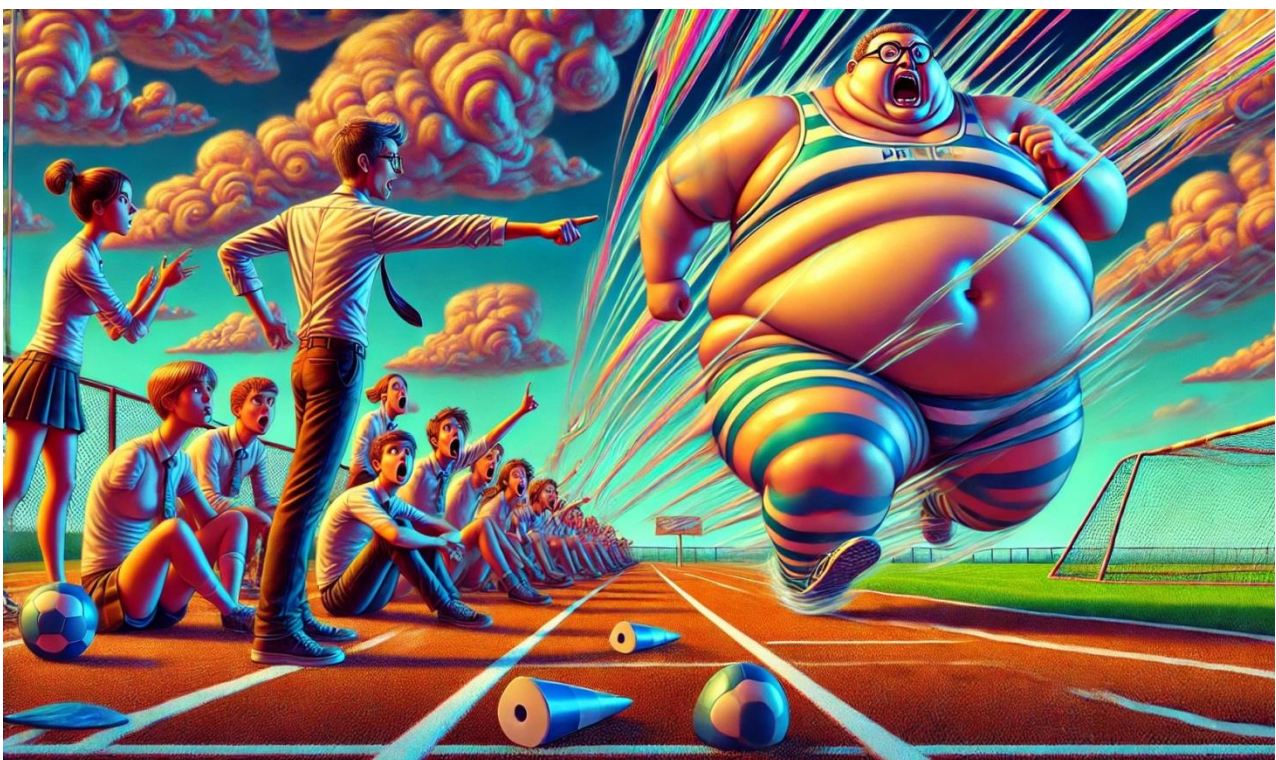
„Rád bych vás pověřil vedením našeho nového programu na podporu žákovského sportu,“ pokračoval ministr, ale bylo vidět, že ztrácí nit. Odmlčel se.

V tu chvíli se jeden z novinářů zeptal: „Pane ministře, myslíte si, že je pan Bláha vhodným příkladem pro sportující mládež?“

Ministr zrudl. „No, samozřejmě... tedy... vzhledem k jeho... ehm... jedinečným schopnostem...“

Další novinář přidal otázku: „Jak hodnotíte současný stav tělesné výchovy na školách?“

Ministr se začal potit. „No, je to složité. Naši učitelé... někteří možná nejsou v nejlepší kondici,

ale snažíme se... Tedy, popravdě žáci jsou tlustí, líní a učitelé taky. ... Vlastně, pardon...“

„Takže připouštíte, že české školství selhává?“ udeřil další novinář.

„To jsem neřekl! Ale možná bychom měli přehodnotit některé naše přístupy... Ano, školství se nám sype v podstatě pod rukama, ale pracujeme na nápravě...“

Rozhovor se změnil v ministerský monolog plný rozpaků a koktání, během kterého se ministr nevědomky čím dál více pouštěl do nelítostné kritiky vlastního rezortu, učitelů i žáků.

Když se záznam rozhovoru dostal do médií, vypukl skandál. Veřejnost byla pobouřena ministrovými výroky. Učitelé požadovali jeho rezignaci, rodiče psali rozhořčené dopisy. Ministr se s ostudou vrátil do Prahy a následující den byl nucen odstoupit ze své funkce.

Na základní škole Koule se však život vrátil do normálu. Pan Bláha byl oslavován jako místní hrdina a děti ho začaly žádat o autogramy. A co se

týče barvy školních triček? Nakonec se u piva oba učitelé shodli na kombinaci modré a zelené.¹ Dáte si řízek?

¹ Nutno dodat, že schůzka u piva se mohla uskutečnit jen proto, že paní Hopsalová v tom čase odjela na dvoudenní angličtinářské školení.

Máš zajímavou fotku?

Výzva
pro žáky

Milí žáci, podílejte se i vy na tvorbě obsahu našeho časopisu. Zašlete nám svou povedenou fotku krásné přírody nebo jiný zajímavý záběr. Na konci školního roku jeden z vás obdrží věcnou cenu a titul fotograf školního časopisu.

Fotografie pošlete na email: [petka\[zavinac\]5zssumperk.cz](mailto:petka[zavinac]5zssumperk.cz)

